
Skwer Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 6, Pl-01-015 Warszawa, Polska
tel/fax +48.22.8387802; e-mail: kwpzzz@episkopat.pl

KONFERENCJA PRASOWA – 31 STYCZNIA 2019

UDZIAŁ ZGROMADZEŃ ZAKONNYCH ŻEŃSKICH W PRACY Z MŁODZIEŻĄ¹

Praca wychowawcza i nauczanie, różne formy opieki nad młodzieżą, szczególnie w trudnych sytuacjach rodzinnych, wieloraki udział w duszpasterskiej pracy Kościoła przez katechizację i inne formy ewangelizacji, pomoc o charakterze duchowym i materialnym, należy „od zawsze” do zasadniczych dziedzin pracy zgromadzeń zakonnych żeńskich i pozostaje w centrum zainteresowania i troski wszystkich rodzin zakonnych, łącznie z klauzurowymi, oczywiście zgodnie z ich charyzmatami (przez modlitwę i różne formy pracy).

Siostry prowadzą aktualnie 501 instytucji edukacyjnych (żłobki, przedszkola, szkoły wszystkich stopni) i pracują w 106 prowadzonych przez innych. Obejmują tą pracą ok. 51 tysięcy dzieci i młodzieży. Pracują też na 22 uczelniach wyższych, w których uczy się ok. 7400 młodzieży. Prowadzą internaty, bursy, stancje i akademiki dla ok. 2200 młodzieży. Ważną posługę sióstr stanowi prowadzenie różnych form pracy opiekuńczo-wychowawczej, w tym domów dziecka i rodzinnych domów dziecka, ośrodków wychowawczych i szkolno-wychowawczych, ośrodków socjoterapii, w sumie – ok. 509 różnych placówek dla ok. 3100 dzieci i młodzieży; 173 świetlice środowiskowe, oratoria i ogniska wychowawcze (dla ponad 3500 młodzieży).

W katechezie pracuje 2025 sióstr, obejmując nauczaniem ponad 375 tysięcy osób, w tym młodzież akademicka. Katechizacja łączy się zwykle ze współpracą z parafiami w przygotowaniu do Sakramentów, szczególnie - w przypadku młodzieży, do bierzmowania. Ponadto siostry podejmują katechezę i nauczanie pozaszkolne dla potrzebującej tego młodzieży (pomoc w lekcjach, nauka języków itp.). Organizują różnego rodzaju grupy mające na celu **pogłębienie wiary** (jak koła biblijne, misyjne, różańcowe, oazy, KSM, schole, Ruch Eucharystyczny i in.), jak też pomoc młodzieży w przygotowaniu do życia i **kształtowaniu kultury ogólnej** (np. poprzez organizowanie forum dyskusyjnych na różne tematy, pielgrzymek, wyjazdów, warsztatów teatralnych i artystycznych). Starają się też o organizowanie dzieciom i młodzieży bezpiecznych wyjazdów rekreacyjnych (np. w czasie ferii). Prowadzą też grupy związane z **charyzmatem Zgromadzenia** obejmujące ponad 41 tysięcy osób; duszpasterstwo powołaniowe i wolontariat. Rozwijającą się coraz dynamiczniej formą jest ewangelizacja przez **media społecznościowe (strony www., Facebook, Twitter, blogi i inne)**.

Intensywna jest też obecność sióstr w duszpasterstwie zdrowia, zarówno we własnych dziełach, jak i w instytucjach prowadzonych przez innych, w tym w szpitalach państwowych, jako lekarze, pielęgniarki, pielęgniarki środowiskowe. Rozwijają się również różne formy pracy charytatywnej prowadzonej przez poszczególne wspólnoty, jak i we współpracy z Caritas i innymi ośrodkami. Powstają różne formy pomocy bezdomnym (np. domy wychodzenia z bezdomności) , samotnym matkom, pomoc kobietom (np. przez terapię zajęciową), domy dziennego pobytu. Siostry wspomagają swą pracą parafie, jako opiekunki parafialne, zakrystianki, organistki. Pracują też w różnych instytucjach kościelnych.

---

¹ W chwili obecnej około 18 tysięcy sióstr zakonnych należących do 105 tzw. zgromadzeń czynnych żyje i pracuje w 2150 domach zakonnych we wszystkich diecezjach.

STAN LICZBOWY ZAKONÓW ŻEŃSKICH W POLSCE w roku 2018

według stanu na dzień 1 stycznia 2019 roku

ROK	OGÓŁEM	PROFESKI Wieczyste	PROFESKI czasowe	NOWICJUSZKI	POSTULANTKI
2018	17.553	16.574	603	203	173

Ilość Zgromadzeń czynnych 105

Ilość domów Zgromadzeń czynnych 2.150

Liczba sióstr pracujących za granicą:

- na misjach 509

- na Wschodzie 326

- w innych krajach 1.288

Razem: 2.123

LICZEBNOŚĆ MĘSKICH INSTYTUTÓW ŻYCIA KONSEKROWANEGO W POLSCE

(według nazwy Instytutu)

1 stycznia 2018 r.

L.p.	Zakon - Zgromadzenie	Kapłani	Bracia	Klerycy	Nowicjusze	Postulanci	W kraju	Za granicą	Razem
1.	FRANCISZKANIE OFM	954	176	102	24	17	1009	264	1273
2.	SALEZJANIE	924	30	72	14	3	872	171	1043
3.	FRANCISZKANIE OFMConv	673	157	66	19	16	636	295	931
4.	PALLOTYNI	529	53	27	18	0	459	168	627
5.	JEZUICI	473	42	65	23	0	514	89	603
6.	KAPUCYNI	390	102	42	15	15	435	129	564
7.	WERBIŚCI	431	48	17	0	0	220	276	496
8.	OBLACI MN	384	44	42	10	1	289	192	481
9.	REDEMPTRYŚCI	381	13	33	4	13	305	139	444
10.	PAULINI	312	67	47	14	0	331	109	440
11.	CHRYSZUSOWCY	381	24	30	4	0	215	224	439
12.	DOMINIKANIE	294	26	54	17	0	335	56	391
13.	SALWATORIANIE	336	21	24	4	0	250	135	385
14.	MISJONARZE CM	279	2	23	11	0	236	79	315
15.	MICHALICI	263	13	19	2	1	189	109	298
16.	KARMELECI BOSI	217	34	22	9	13	223	72	295
17.	SERCANIE	229	7	14	7	5	195	67	262
18.	MARIANIE	192	30	20	2	3	181	66	247
19.	SALETYNI	187	11	30	4	0	160	72	232
20.	MISJONARZE ŚW. RODZINY	175	10	14	4	0	128	75	203
21.	ZMARTWYCHWSTAŃCY	177	10	8	1	0	114	82	196
22.	CYSTERSI	94	24	8	8	1	126	9	135
23.	PIJARZY	95	4	11	5	0	101	14	115
24.	BONIFRATRZY	13	77	0	3	1	83	11	94
25.	ORIONIŚCI	72	6	7	2	2	81	8	89
26.	KLARETYNI	60	10	9	0	1	55	25	80
27.	FILIPINI	65	3	3	2	0	70	3	73
28.	KARMELECI	49	16	3	2	2	63	9	72
29.	KANONICY REGULARNI LAT.	58	4	5	1	0	68	0	68
30.	BENEDYKTYNI	27	28	7	3	2	66	1	67
31.	KAMILIANIE	60	2	0	0	0	47	15	62
	PASJONIŚCI	55	1	4	0	2	53	9	62
33.	ZGROMADZENIE DUCHA ŚW.	45	6	1	1	2	32	23	55
34.	BRACIA SZKOLNI	0	52	0	0	1	50	3	53
35.	BRACIA SERCA JEZUSOWEGO	0	43	0	0	1	33	11	44

	SERCANIE BIALI	37	3	2	2	0	32	12	44
37.	ALBERTYNI	2	32	0	1	2	31	6	37
38.	PAULIŚCI	22	7	1	0	1	25	6	31
39.	STOW. MISJI AFRYKAŃSKICH	26	0	1	0	0	12	15	27
40.	POCIESZYCIELE	13	10	1	0	1	14	11	25
41.	MISJONARZE KRWI CHRYSYUSA	19	4	0	0	0	22	1	23
42.	KAMEDULI	6	11	1	2	1	17	4	21
43.	JÓZEFICI	16	1	1	0	2	13	7	20
	OJCOWIE BIALI <small>Misjonarze Afryki</small>	17	1	1	1	0	5	15	20
45.	<i>TOWARZYSTWO DUCHA ŚW.</i>	1	0	11	3	2	17	0	17
46.	KOMBONIANIE	14	2	0	0	0	7	9	16
47.	BAZYLIANIE	13	2	0	0	0	15	0	15
48.	SZENSZTACCY OJCOWIE	13	0	1	0	0	10	4	14
49.	<i>AUGUSTIANIE</i>	9	2	1	0	0	11	1	12
50.	TRYNITARZE	10	0	1	0	0	7	4	11
51.	BARNABICI	8	0	1	0	0	8	1	9
52.	ROGACJONIŚCI	7	0	1	0	0	4	4	8
53.	CHEMIN NEUF	7	0	0	0	0	4	3	7
	GUANELLIANIE	3	1	0	0	3	6	1	7
55.	SOMASCY OJCOWIE	4	0	0	0	0	2	2	4
56.	MISJONARZE M.B. POCIESZENIA	3	0	0	0	0	3	0	3
	MONFORTIANIE	3	0	0	0	0	3	0	3
	<i>SYNOWIE NAJŚW. MARYI NIEP.</i>	3	0	0	0	0	3	0	3
59.	<i>MARIANIŚCI</i>	0	2	0	0	0	2	0	2
	RAZEM	9130	1274	853	242	114	8497	3116	11613

KLASZTORY KONTEMPLACYJNE - DANE STATYSTYCZNE ZA ROK 2018

Konferencja Przełożonych Żeńskich Klasztorów Kontemplacyjnych w Polsce zrzesza **83** przełożone klasztorów kontemplacyjnych, należących do **13 rodzin** zakonnych. Są to: Benedyktynki (9 domów), Benedyktynki Sakramentki (3), Bernardynki (9), Dominikanki (3), Kamedułki (2), Karmelitanki (28), Klaryski Kapucynki (6), Klaryski (7), Klaryski od Wieczystej Adoracji (8), Norbertanki (2), Redemptoryстки (1), Wizytki (4), Anuncjatkі (1).

Liczebność mniszek w klasztorach należących do Konferencji klauzurowej w ciągu ostatnich pięciu lat przedstawia się następująco:

Rok	Domy	Postulantki	Nowicjuszkі	Profeski czasowe	Profeski wieczyste	Razem
2014	83	31	35	65	1189	1320
2015	83	34	41	55	1180	1310
2016	83	40	46	58	1159	1303
2017	83	29	47	56	1149	1281
2018	83	25	35	60	1134	1254

Oprócz uwzględnionych wyżej, jest w Polsce kilka Klasztorów (7), które formalnie nie należą do Konferencji – żyje w nich ponad **70** mniszek. Ogółem więc żyje i działa w naszym kraju blisko **1330 mniszek**.

Jak wynika z zestawienia, ogólna liczba sióstr każdego roku powoli, ale systematycznie maleje. Zmniejszyła się też liczba najmłodszych, czyli postulantek i nowicjuszek. Wprawdzie profesek czasowych jest nieznacznie więcej niż w 2017 roku, jednak mniej niż np. w roku 2014. Wliczając zmiany decyzji życiowych oraz zgony, których w r. 2018 było 25, ostatecznie Mniszek żyjących w Klasztorach jest coraz mniej.

Wydaje się zatem, że ogólny kryzys powołaniowy zaczyna dotykać także i nas, choć jeszcze dotkliwie go nie odczuwamy, przynajmniej w części wspólnot klasztornych. Są bowiem klasztory, które mają nowe powołania, a są i takie, które nie widziały ich już od wielu lat. Trudno powiedzieć, od czego to zależy, z pewnością jednak ma na to jakiś wpływ średnia wieku i liczebność wspólnoty. Nietrudno jednak zauważyć, że wraz z niżem demograficznym i rosnącą sekularyzacją oraz materializacją społeczeństwa, spada liczba osób decydujących się na życie w klasztorze kontemplacyjnym. Bóg powołuje wprawdzie stale i niezmiennie, ale młodzi ludzie mają dzisiaj większą trudność zarówno z rozpoznaniem powołania, jak też – może jeszcze bardziej – z wytrwaniem w nim. Pogłębia ją mocno wszechobecny relatywizm, odejście od stałych wartości oraz przekonanie o prawie do samorealizacji. Sporo młodych osób odchodzi przed ślubami wieczystymi, bojąc podjęcia decyzji na całe życie. Najbardziej reprezentatywną wielkością jest dla statystyki liczba profesek wieczystych. Nie ma już w niej chwiejności decyzji charakterystycznej dla formacji początkowych. Ostatecznie wiadomo, że nie liczba, ale jakość powołań jest najważniejsza i na to kierować trzeba nasze wysiłki.

Przy tym wszystkim nie zmniejszyła się w ostatnich latach liczba klasztorów kontemplacyjnych. Większość z nich ma status domów niezależnych i spełnia warunki temu odpowiadające. Nowe przepisy regulujące życie żeńskich klasztorów klauzurowych (konstytucja apostolska *Vultum Dei quaerere* i instrukcja wykonawcza *Cor Orans*) stają na straży realizacji charyzmatu kontemplacyjnego w Kościele, starając się jednocześnie zapewnić mu optymalne warunki rozwoju i wzajemnego podtrzymania. Ufamy, że przyniesie to w przyszłości pozytywne owoce, choć realizacja postanowień nie dla wszystkich wspólnot jest łatwa.

Statystyczna mniszka w Polsce w r. 2018 ma **55,5** lat.

s. Weronika Sowulewska – Przewodnicząca KPŻKK

INSTYTUTY ŚWIECKIE

W Polsce ponad **1250 świeckich konsekrowanych** zrzeszonych jest w **34 instytutach**. Do najliczniejszych należą: założony w 1986 roku **Świecki Instytut Maryi Służebnicy Pańskiej** – wywodzący się z Ruchu Rodzin Nazaretańskich, „**Elanium**” – instytut świecki o duchowości karmelitańskiej, oraz żeński **Instytut Świecki Chrystusa Króla**, którego początki sięgają czasów II wojny światowej. **Instytut Niepokalanej Matki Kościoła (INMK)** należy do jednych z liczniejszych.

Na świecie jest obecnie **214 instytutów świeckich**; 72 z nich zostały zatwierdzone na prawie papieskim, a 132 na prawie diecezjalnym. **Światowa Konferencja Instytutów Świeckich (CMIS)**, której w aktualnej kadencji przewodniczy odpowiedzialna główna INMK Ewa Kusz – zrzesza 184 instytuty świeckie z całego świata i koordynuje współpracę pomiędzy nimi. Łącznie należy do nich ok. 30 tys. świeckich konsekrowanych.

Najwięcej z nich zamieszkuje kraje europejskie – 160 wspólnot, w obu Amerykach – 22, w Azji 6 (m.in. w Japonii, Korei i na Filipinach) i 4 w Afryce (m.in. RPA, Rwanda, Nigeria).

Spośród krajów europejskich najwięcej instytutów świeckich działa we Włoszech – 67. Dla porównania we Francji – 25, w Hiszpanii – 20.

Instytuty świeckie są to wspólnoty świeckich katolików - mężczyzn i kobiet, którzy całkowicie oddają się Chrystusowi przez konsekrację i pełnią apostołstwo w swoich środowiskach. Charakteryzują ich trzy zasadnicze cechy: świeckość, apostołstwo i konsekracja. Członkowie instytutów świeckich niczym nie wyróżniają się w swoich środowiskach. Żyją samotnie, mieszkając w swoich mieszkaniach lub domach, czasem z rodzicami lub rodzeństwem. Nie prowadzą zatem życia wspólnotowego w takim sensie, jak osoby zakonne mieszkające w klasztorach. Nie noszą specjalnego stroju jak one. Osoby w instytucie jednoczy jednak ich wspólne powołanie. Wyrazem tego są zwykle miesięczne spotkania poświęcone formacji duchowej. Codziennie też modlą się za siebie nawzajem i wspierają się w różnych sytuacjach życiowych. Pracują jak wszyscy inni w różnych dziedzinach gospodarki, nauki i kultury, a nawet życia społeczno-politycznego. Uczestniczą w trudnościach i problemach ludzi świeckich. Każdy z członków instytutu indywidualnie ponosi odpowiedzialność za swoją pracę. Instytut bowiem ma charakter wspólnoty życia duchowego. To "ukrycie", bez wyróżniania się w swoim środowisku, ma na celu oddziaływanie apostołskie przede wszystkim przykładem głębokiego życia moralno-duchowego, kompetencją i solidnością pracy, umiejętnością nawiązywania właściwych relacji z otoczeniem itp. Świeccy konsekrowani mają niejako zanosić Chrystusa w życie codzienne.

Przez wiele lat współpraca między instytutami świeckimi nie była ujęta w żadne formalne struktury, kiedy jednak zmieniła się sytuacja polityczna kraju, nadano tej współpracy kształt Krajowej Konferencji Instytutów Świeckich. Dekret erygujący przekazał przedstawicielkom instytutów świeckich abp. Józef Kowalczyk, Nuncjusz Apostolski, w dniu 2 maja 1995 r. Delegatem KEP ds. Instytutów Świeckich jest bp Józef Szamocki.

Strona internetowa: www.kkis.episkopat.pl

INDYWIDUALNE FORMY ŻYCIA KONSEKROWANEGO

Do indywidualnych form życia konsekrowanego zaliczamy: stan dziewic konsekrowanych, wdów konsekrowanych oraz pustelnic i pustelników.

Dziewice konsekrowane - Dziewice poświęcone Bogu składają zobowiązanie do życia w czystości, aby bardziej kochać Chrystusa i lepiej służyć bliźnim. Zgodnie ze swym stanem i otrzymanymi charyzmatami oddają się pokucie, dziełom miłosierdzia, apostołstwu i gorliwej modlitwie. Codziennie odmawiają Liturgię Godzin, zwłaszcza Jutrznę i Nieszpory. W ten sposób, łącząc swój głos z głosem Chrystusa, Najwyższego Kapłana, oraz Kościoła świętego, nieustannie wielbią Ojca Niebieskiego i wypraszają zbawienie świata. Do konsekracji są dopuszczane dziewice żyjące w świecie, które nigdy nie zawierały małżeństwa ani nie żyły publicznie, czyli jawnie, w stanie przeciwnym czystości, według ogólnej opinii przez swój wiek, roztropność i obyczaje dają rękojmię, że wytrwają w życiu czystym oraz poświęconym służbie Kościołowi i bliźnim. Kandydatka pragnąca przyjąć konsekrację zwraca się bezpośrednio do Biskupa Diecezjalnego, przedstawiając prośbę o rozeznanie i konsekrację oraz opinię księdza proboszcza, życiorys i świadectwo chrztu. Obecnie w Polsce żyją 292 dziewice konsekrowane.

Wdowy konsekrowane - dla osób pragnących wejść na drogę konsekracji, uświęcenia swego wdowieństwa, przewidziany jest okres formacji wprowadzającej ustalony przez biskupa diecezjalnego. Stała formacja wdów profesek dokonuje się poprzez roczne rekolekcje wedle istniejących konkretnie możliwości, comiesięczne dni skupienia oraz inne spotkania modlitewno-formacyjne, umożliwiające stałe pogłębianie świadomości powołania wdowy w wymiarze doktrynalnym, duchowym i apostołskim. Wdowy konsekrowane mogą również uczestniczyć w systematycznych spotkaniach osób życia konsekrowanego w swoich diecezjach. W wymiarze osobistym wdowy - profeski mają się starać o codzienne uczestnictwo w Eucharystii i systematyczne przystępowanie do sakramentu pojednania. Przez odmawianie zasadniczych części Liturgii Godzin oraz modlitwy różańcowej łączą z modlitwą całego Kościoła. Formacja dokonuje się pod kierunkiem duszpasterskim kapłana wyznaczonego do tej posługi przez biskupa ordynariusza. Obecnie w Polsce żyje 329 wdów konsekrowanych i 2 wdowców konsekrowanych.

Pustelnicy - Kandydatów lub kandydatki odczytujących powołanie do życia pustelniczego powinna cechować dojrzałość duchowa, zdrowie, brak przeszkód kanonicznych, uporządkowana sytuacja cywilno-prawna oraz doświadczenie życiowe. Pustelnik będzie zobowiązany do przestrzegania reguły życia zaaprobowanej przez biskupa diecezjalnego. Będzie musiał też sam zatroszczyć się o swoje utrzymanie.

Dane – rok 2018:

- Stan dziewic – 292
- Stan wdów – 329 wdów i 2 wdowców
- Pustelnice i pustelnicy – 2 pustelnice i 1 pustelnik (po wieczystych ślubach pustelniczych)

Strona Podkomisji: www.ifzk.episkopat.pl